

WEEKENDMAGAZINE

REPORTAGE

**BIJ MODEMERK VANILIA
AAN DE ZAAK STREVEN
ZE NAAR PERFECTIE**

OVER LIEFDE

**TOEN IK HARTKLOPPINGEN
HAD, GING HIJ SLAPEN**

**HET IS NORMAAL
OM GOED TE DOEN**

CABARETIER HENRY VAN LOON

Autisme als superkracht

Als kind al was cabaretier en comedian **Henry van Loon** gewend aan het omgaan met kinderen die 'anders' zijn. Zijn moeder werkte met zulke kinderen. Op haar sterfbed beloofde hij haar dat werk voort te zetten. Dat doet hij nu bij InterActing, een organisatie die jongeren met autisme laat werken met improvisatietheater.

InterActing is voortgekomen uit Boom Chicago. Dat is het theater waar improvisatie en humor samenkomen en dat nu al dertig jaar in Amsterdam is gevestigd. Directeur Saskia Maas en haar man Andrew Moskos zijn daar samen met Pep Rosenfeld de oprichters van. Een van de kinderen van Maas en Moskos heeft autisme en ze kwamen erachter dat improvisatietheater heel goed werkt voor deze doelgroep. Henry van Loon groeide op in het dorp Oirschot, vlak bij Eindhoven. „Mijn vader werkte bij Philips in Eindhoven en mijn moeder was thuis voor de kinderen, zoals dat bij die generatie vaak ging. We aten tussen de middag altijd thuis. Ze was erg betrokken bij school als hulpouder en ze deed elke donderdag vrijwilligerswerk bij een dagbesteding voor mensen met een verstandelijke uitdaging en mensen met autisme. Mijn vader speelde in een band en samen hebben ze aan linedancing gedaan. Dat is mijn moeder ook gaan doen met de mensen die ze begeleidde. Ook ging ze bloemschikken met geriatrische patiënten en gaf ze levensbeschouwend onderwijs op een basisschool.” „De mensen die ze begeleidde kwamen ook wel bij ons thuis op de koffie of om een spelletje te spelen. Ik leerde dus al heel jong dat het helemaal oké is zoals je bent en dat het normaal is om goed te doen. Op haar sterfbed heb ik haar beloofd dat ik dat werk zou voortzetten. Ik voelde al langer dat ik dat wilde. Je wilt je ouders

'Ik geloof echt dat we er geen reet aan hebben elkaar nog verder kapot te maken'

evenaren of voorbij streven. En op een bepaald moment wórd je je ouders. Mijn vader had een band en stond op het podium, dus dat heb ik op mijn eigen manier voortgezet. En nu dus ook het werk van mijn moeder. Ik heb natuurlijk een ander leven en een andere tijdsindeling, maar bij InterActing werkt het eigenlijk perfect.” De verloofde van Henry van Loon, Jelka van Houten, stond vroeger achter de bar bij Boom Chicago. Ze werd uitgenodigd voor de viering van het 30-jarig bestaan van het improvisatietheater. Daar hoorde Van Loon voor het eerst over InterActing. In gesprek met Saskia Maas kwam het idee naar voren om ambassadeur te worden. „Dat leek me mooi, maar ik wilde wel wat meer doen dan alleen op de foto voor de website. We zijn nog niet zo lang bezig, maar ik ben bij repetities en doe mee met de cursisten. Ik heb natuurlijk wel wat stemmetjes en typetjes in mijn arsenaal, maar de deelnemers doen echt niet onder voor mijn bedenksels. Zij vinden het volgens mij heel leuk dat ik erbij ben. Ik doe mee en mag feedback geven. Mijn shows zijn elke avond voor 97 procent hetzelfde, improviseren is nieuw voor mij. Heel leerzaam dus.”

Piepklein zaaltje

De repetities van het 'showteam', ervaren deelnemers aan InterActing, vinden plaats in een piepklein zaaltje, boven in het pand van Boom Chicago aan de Rozengracht in Amsterdam. Onder leiding van Jake Lefebvre wor-

den door de groep van acht personen opdrachten uitgevoerd, die ze improviserend met elkaar tot een goed einde moeten zien te brengen. Een voorwerp, een beroep, een bepaalde situatie, alles kan aanleiding zijn om theatraal op te improviseren. Dat gebeurt bij deze ervaren groep allemaal in het Engels, wat voor sommigen voor een extra uitdaging zorgt. Van Loon over Lefebvre: „Hij doet dat heel helder en secuur, en dat is voor mensen met autisme belangrijk. Hij is heel positief, maar benoemt ook duidelijk wat er beter kan.”

„Wat me raakt aan mensen met autisme is hun eerlijkheid. Je noemt het een beperking, maar het is eigenlijk een soort superkracht. Wat ik in mijn shows vaak benoem is dat mensen zo raar doen. En alle trucs die ze hebben om zich op een bepaalde manier voor te doen. Bij autisten heb je dat niet, alles wat je krijgt is eerlijk. De een kijkt je niet aan en de ander omhelst je meteen, maar dat is allemaal goed. Toen mijn moeder overleed was er na de uitvaart een afscheidsmoment voor de mensen die zij had begeleid. Daar werden ballonnen opgelaten. Een van de mensen had daar een boodschap aan vastgemaakt: 'Wilma, jammer dat je dood bent'. Dat klinkt bot, maar het is wel waar. Het is heel jammer. Ik vond dat prachtig.” Autisme en humor is niet altijd de beste combinatie, omdat mensen met autisme grappen nog wel eens erg letterlijk kunnen nemen. Van Loon loopt, als humorist, niet tegen dat

probleem aan. „Het gaat in deze vorm van theatermaken niet specifiek om humor. Ze komen wel met goede vondsten om te reageren op bepaalde situaties. Ze leren om de controle los te laten en iets te doen in het moment. Als dat grappig is, is het bijvangst. Het uitgangspunt is om over een bepaalde situatie; 'ja, en...' te zeggen, zodat het verhaal zich kan ontwikkelen.” Het showteam had recentelijk een eerste optreden tijdens een 'Sunday Night Jam' in een van de zalen van Boom Chicago. Voor het eerst voor een bomvolle zaal. Directeur Saskia Maas: „Deze groep is al heel lang samen en ze hadden echt een nieuwe uitdaging nodig. Het idee is om ze ook buiten Boom Chicago optredens te laten verzorgen.” De reactie van het publiek was heel enthousiast en een warm bad voor de deelnemers.

Angstig en in paniek

Henry van Loon is zelf ook bezig met het schrijven van een nieuwe show, het wordt zijn zevende. „Het is een creatief proces. De ene dag schrijf je wat op, de andere dag is er niks. De ene dag maak je je zorgen en de andere dag denk je: ik ben de beste. Je went eraan.” „Bij m'n eerste shows was ik echt wel eens angstig en in paniek. Ik heb nu kinderen, twee stiefkinderen en een eigen kind, dus er is ook niet zo veel tijd om bang te zijn. Althans, niet voor mezelf. Dat is ook het fijne aan het hebben van kinderen; naast dat

'Mensen met autisme zijn supereerlijk. Dat is eerder een superkracht, dan een beperking'

het de grootste liefde is die je zult kennen, is het ook prettig dat het niet meer de hele tijd om mij draait. Ik wilde altijd de beste zijn in mijn werk, maar ik denk nu vooral: ik moet kleren en boterhammen kopen.”

Inspiratiebron

De cabaretier merkt dat er bij hemzelf een verandering gaande is, die ook invloed heeft op zijn werk. „De autistische cursisten zijn zeker een inspiratiebron voor me.”

„Ik wil niet zeggen dat ik zelf autistisch ben, maar ik begrijp ze heel goed. Voor mij is het belangrijk dat dingen écht zijn, dat is in mijn shows ook altijd belangrijk geweest. In de periode dat ik na de Kleinkunst-academie begon met spelen in Toomler moest ik me nog echt bewijzen en toen was ik veel harder en rücksichtsloser. De laatste vijf, zes jaar heb ik daar niet zo veel behoefte meer aan.”

„Ik ben ook blij dat mijn laatste shows vrij liefdevol zijn. Ik vind dat veel interessanter en het is iets dat ik de komende jaren meer wil brengen. Het klinkt wat prekerig, maar ik denk dat de wereld daar meer aan heeft dan iemand de grond in trappen of mensen pakken op uiterlijkheden en tekortkomingen.”

„Ik denk dat we verbinding nodig hebben. Als je die dingen zegt, wordt er al snel geroepen: 'Hij is woke' of 'hij is soft', maar schijt: Ik geloof echt dat we er geen reet aan hebben om elkaar nog verder kapot te maken.”

Over InterActing

InterActing, de organisatie waarvan Henry van Loon ambassadeur is, geeft lessen in improvisatietheater aan tieners met autisme. In Amsterdam zijn er vier groepen en in Den Haag een. Het is de bedoeling om langzamerhand in het hele land cursussen op te zetten; Eindhoven wordt de eerstvolgende plaats waar er een cursus komt.

De jongeren leren er hoe het improvisatietheater werkt en dat heeft een gunstig effect op allerlei factoren in hun leven. Directeur Saskia Maas: „Het heeft een heel positieve invloed op hun leven, hun vaardigheden en hun zelfvertrouwen. Er ontstaan ook vriendschappen binnen de groepen en dat is belangrijk, omdat dat in het dagelijks leven niet altijd lukt. Het is mooi om te zien dat er buiten InterActing om ook activiteiten worden ondernomen.”

De leerlingen zitten in de leeftijdsgroep van 12 tot 22 jaar en worden naar leeftijd ingedeeld. Saskia Maas: „Het is onze drijfveer om zo veel mogelijk jongeren met autisme hiermee kennis te laten maken. Dus we proberen op meer plekken cursussen te gaan aanbieden. Maar dat is een marathon, geen sprint.”

Meer informatie: interacting.nl

